

HOMMAGE AAN DE VOETBALHISTORIE

Meindert van der Kaaij

Meer dan honderd jaar nadat het Nederlands elftal zijn eerste wedstrijd speelde heeft het voetbal dan eindelijk een eigen museum. In Middelburg opent Guus Hiddink vandaag Voetbal Experience.

Zelfs op het allerlaatste moment vonden nog unieke objecten uit de Nederlandse voetbalhistorie hun weg naar het museum. Voetbalclub DHC deed, uiteraard na veel wikken en wegen, afstand van het Oranjeshirt van Joop van Nellen. Samen met het shirt van zijn toenmalige tegenstander hangt die nu in de ruimte die de schatkamer van het museum heet.

Matty Verkammen, jarenlang voetbalverslaggever voor Trouw, nam met onder anderen Johan Derksen en Hugo Borst enkele jaren geleden het initiatief voor een voetbalmuseum. Eigenlijk naar het voorbeeld van de Hall of Fame die Amerikanen al heel lang hebben voor bijna al hun sporten. Zelf was Verkammen altijd een fanatiek verzamelaar van objecten die met de geschiedenis van het Nederlandse voetbal te maken hebben. Een groot deel van zijn verzameling stond hij aan het museum af, zoals shirts, voetbalschoenen en ballen uit een grijs verleden.

Maar Voetbal Experience is, zoals de moderne naam al een beetje aangeeft, meer dan alleen een museum. Het louter uitstellen van voetbalartefacten en relikwieën zou waarschijnlijk te weinig mensen aantrekken om uit de kosten te komen. „Om het exploitabel te houden wilden we het hele gezin iets bieden“, zegt Verkammen. „Ik kan me voorstellen dat kinderen heel snel zijn uitgekeken op de oude schoenen van Faas Wilkes.“

Het museum heeft daarom ook een 'skillzone', waar kinderen zelf met de bal aan de slag kunnen. Er is een ruimte waar mensen de bal zo hard mogelijk op een doel kunnen rammen en kunnen zien met welke snelheid dat is gebeurd. Op een ander deel kan er paaltjesvoetbal of straatvoetbal worden gespeeld. Kinderen kunnen trucjes leren, zoals de schaar. Heel geliefd zal het PlayStadium zijn waar computers met voetbalgames staan met bijbehorende schermen van twee bij drie meter.

Maar het museum begint met het serieuze werk: een hal ter ere van het Nederlands elftal. Als hommage hangen op een wand de portretten van alle 700 Nederlanders die het ooit was vergund om het shirt van het nationale team te mogen dragen. De laatste twee debutanten, Wout Brama en Otman Bakkal, hangen er al. Nu is het traditie dat elke debutant het beroemde 'haasje' krijgt, de speld van de KNVB. Als het aan Verkammen ligt, wordt het ook traditie dat elke nieuwkomer in het Nederlands elftal op enig moment in het museum officieel zijn portret aan de wand komt onthullen.

Aan de twee andere wanden in deze, uiteraard geheel oranje gekleurde hal, hangen 687 tegeltjes met alle officiële wedstrijden van het Nederlands elftal, met daarop de plaats, datum en uitslag. Opvallend is dat de witte tegeltjes, die een overwinning van Oranje voorstellen, naar verloop van tijd steeds vaker voorkomen.

Verspreid over het hele museum hangen tientallen beeldschermen waarop permanent de mooiste voetbalmomenten uit de geschiedenis zijn te zien. Maar veruit de beste plek om bewegende beelden te ondergaan is de filmzaal met een scherm van 16 meter breed. Het is de plek in het museum waar de bezoeker de sensatie van het bezoeken van een echte voetbalwedstrijd, die zoals we weten onbetaalbaar is, het dichtst benaderd. In de zaal draait een terugblik op de zomer van 1988, toen Oranje voor het eerst, en hopelijk niet voor het laatst, een prijs won. Het zijn inmiddels overbekende beelden van dat Europese kampioenschap, maar door het brede scherm en het geluid bezorgen ze toch weer kippenvel.

Voor Verkamman is de zogeheten schatkamer in het museum eigenlijk de reden waarom hij zijn energie in het project heeft gestoken. In de vitrines liggen en hangen artefacten zoals de speelbal en voetbalschoenen van 1905. Maar ook een actiefoto van de allereerste interland van tegen België op 30 april 1905. Tot voor kort werd aangenomen dat dit de enige wedstrijd van Oranje was, met 800 toeschouwers, waarvan geen actiefoto bestond. Tot onlangs in het archief van voetbalclub DHC de foto van Sim van der Kloet te voorschijn kwam.

Opmerkelijk is het luxe verzorgingsetje, met kam, spiegel en scheergerei, dat de spelers van de KNVB kregen bij de laatste wedstrijd van het Nederlands elftal als amateurs. Daarna trad de moderniteit in: de spelers kregen voortaan een geldbedrag.

Gelukkig geeft het museum de nodige knipogen naar het voetbal. Er is een ruimte ingericht over de rivaliteit tussen Duitsland en Nederland met een bordje met de uitspraak: 'Voetbal is niet eenvoudig, anders zouden de Hollanders het ook wel kunnen'. Mensen kunnen plaatsnemen in een jaren zeventig fauteuil om op een oude tv naar de verloren finale van 1974 te kijken met het Duitse commentaar op de koptelefoon. En de EK-beker van 1988 was mooi, maar het valt toch altijd in het niet bij de reeks overwinningen van Duitsland.

Ouderen, en waarschijnlijk ook wel jongeren, die altijd afgeven op het commentaar, kunnen in de Commentaar Studio laten horen wat zij ervan bakken. Zij mogen een fragment op een tv-scherm uitkiezen en dat van een commentaar voorzien. Wie daarmee tevreden is, kan het opsturen naar vrienden. Dikke kans dat het commentaar na terugluisteren wordt gedeletet. In dat geval kunnen bezoekers nog 'You'll never walk alone' meebrullen met een vol stadion. Dat is altijd goed.